

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER, KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Europa-Kommissionens retningslinjer med henblik på at lette luftfragtoperationer under covid-19-udbruddet

(2020/C 100 I/01)

Resumé

- Luftfragt tegner sig for ca. 35 % af værdien af al verdens handel. Luftfragt er en central del af godstransporten, som supplerer både land- og søtransport, navnlig for tidsfølsomme varer. Som følge af covid-19-udbruddet er der blevet indført restriktioner for flyvninger og/eller på passagerers og transportpersonales bevægelighed med henblik på at inddæmme pandemien. De europæiske og globale forsyningskæder er følgelig blevet alvorligt forstyrret.
- Det er en vital forudsætning for vores økonomi og for at bekæmpe covid-19, at vi har fortsatte og uafbrudte fragtflyvninger, og de europæiske og globale forsyningskæder er afhængige af dem for at kunne fungere uhindret. Luftfragtsektoren bør derfor fortsat være i stand til levere kritiske produkter som f.eks. fødevarer, lægemidler og medicinsk udstyr og personlige værnemidler såvel som andre produkter, der er afgørende for følsomme forsyningskæders funktion.
- Den ekstraordinære situation, som covid-19-udbruddet har forårsaget, kan give anledning til et behov for samarbejde mellem det europæiske og det internationale luftfartssamfund, herunder udøvere af luftfragt- og ekspresttjenester for at sikre forsyningen og en rimelig fordeling af produkter, der er knaphed på.
- Som en del af EU's samlede indsats for at sikre, at de væsentligste transportstrømme, herunder især de mest følsomme transportstrømme, fortsat fungerer, bedes medlemsstaterne lette luftfragtoperationer under covid-19-udbruddet. Europa-Kommissionen opfordrer derfor medlemsstaterne til at gennemføre de operationelle foranstaltninger, der er fastsat i disse retningslinjer, med den forståelse, at disse ekstraordinære foranstaltninger vil være midlertidige og begrænset til covid-19-krisens varighed.

I retningslinjerne for grænseforvaltningsforanstaltninger for at beskytte sundheden og sikre adgangen til varer og vigtige tjenesteydelser, som blev vedtaget af Europa-Kommissionen den 16. marts 2020 ⁽¹⁾, understreges princippet om, at alle EU's indre grænser bør holdes åbne for fragt, og at forsyningskæder for nødvendighedsvarer, som f.eks. fødevarerforsyninger, herunder husdyr, medicinsk udstyr, personlige værnemidler og stoffer af menneskelig oprindelse, skal garanteres. I den nuværende nødsituation er det i alles interesse, at varestrømmen fortsat foregår uhindret. Dette forudsætter, at medlemsstaterne overholder og fuldt ud gennemfører disse retningslinjer ved alle grænseovergangssteder ved de indre grænser. Ydermere har meddelelsen om gennemførelsen af grønne baner, som blev vedtaget af Europa-Kommissionen den 23. marts 2020 ⁽²⁾ til formål at skabe en samarbejdsproces i hele EU for at sikre, at al fragt, inklusive men ikke begrænset til nødvendighedsvarer såsom fødevarer og lægemidler og medicinsk udstyr, ankommer hurtigt til sit bestemmelsessted uden forsinkelser. Endelig bemærkede det europæiske konkurrencenetværk i sin fælles erklæring om anvendelse af konkurrencereglerne under coronaviruskrisen (joint statement by the European Competition Network on application of competition law during the Corona crisis) ⁽³⁾, at den ekstraordinære situation, som covid-19 har ført med sig, kan give anledning til behov for samarbejde mellem virksomhederne for at sikre forsyningen og en rimelig fordeling af produkter, der er knaphed på, til alle forbrugere. Under de nuværende omstændigheder vil det europæiske konkurrencenetværk ikke aktivt gribe ind over for nødvendige og midlertidige foranstaltninger, der er truffet for at undgå forsyningsknaphed. Det fremgår imidlertid klart af det europæiske konkurrencenetværks fælles udtalelse, at det ikke vil tøve med at gribe ind over for luftfragtoperatører, der udnytter omstændighederne til karteldannelse eller til at misbruge deres dominerende stilling, bl.a. til at fastsætte for høje priser.

⁽¹⁾ C(2020) 1753 final.

⁽²⁾ C(2020) 1897 final.

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf

Denne meddelelse bygger på ovennævnte dokumenter, og medlemsstaterne opfordres til at gennemføre dem i deres helhed. Nærværende retningslinjer har til formål at bistå medlemsstaterne med specifikt at opretholde og lette luftfragtoperationer, herunder lufttransport af nødvendighedsvarer, som f.eks. fødevarer, lægemidler og medicinsk udstyr, navnlig når leveringen af disse varer er tidsfølsom. Medlemsstaterne opfordres til at træffe de fornødne operationelle og organisatoriske foranstaltninger under den forudsætning, at disse ekstraordinære foranstaltninger vil være midlertidige og begrænset til covid-19-krisens varighed, dvs. indtil de ekstraordinære lufttrafik- og rejserestriktioner ophæves.

1. Indledning

1.1 Effekt af covid-19

1. Covid-19-udbruddet har katastrofale følger for international og europæisk luftfart. Lufttrafikken er aftaget med mere end 80 %, og næsten alle passagerflyvninger er aflyst. Ud over et markant fald i efterspørgslen efter rejser skyldes situationen også delvis inddæmningstiltag som f.eks. rejserestriktioner og flyveforbud, som staterne har pålagt.

1.2 Luftfragts betydning

2. De europæiske forsyningskæder opretholdes gennem et omfattende net af godstransporttjenester, der omfatter alle transportformer. Det er af afgørende strategisk vigtighed for EU, at vi har fortsatte og uafbrudte fragtflyvninger. De spiller en afgørende rolle for, at vi hurtigt kan levere nødvendighedsvarer, lægemidler, medicinsk udstyr og forsyninger, organer og andre stoffer af menneskelig oprindelse. Helt generelt sikrer luftfragten, at de globale forsyningskæder fungerer for mange af de mest tidsfølsomme og værdifulde materialer, og luftfragt er et kritisk supplement til godstransport til lands og til vands.
3. Omkring halvdelen af al luftfragt transporteres i passagerluftfartøjers lastrum. I forbindelse med covid-19-udbruddet holdes næsten alle disse luftfartøjer imidlertid på jorden. Selv om rene fragtflyvninger stadig gennemføres på samme niveau som på dette tidspunkt sidste år, er de ude af stand til at kompensere for den mistede fragtkapacitet i passagerluftfartøjer. Afsendere, bl.a. fra sundhedssektoren, melder om manglende kapacitet og en brat stigning i luftfragtraterne.
4. Ydermere melder fragt- og ekspresluftfartsselskaber om praktiske vanskeligheder med at beflyve visse lufthavne på grund af vilkårlige restriktioner for flyvninger eller personale. Disse problemer udgør en trussel mod de kritiske forsyningskæder.

1.3 Restriktioner på luftfragt

5. Effektiviteten af de inddæmningsforanstaltninger, der skal begrænse spredningen af covid-19, er ikke afhængige af restriktioner på luftfartøjstrafikken, men af at passagerernes bevægelighed begrænses. Derfor er den bedste måde at undgå at afbryde luftfragten på, herunder transporten af nødvendighedsvarer, midlertidigt at fastsætte restriktioner for de rejsendes bevægelighed snarere end for flyvninger.
6. Særlige typer flyvninger såsom færgeflyvninger, flyvninger med systemkritisk last (såsom lægemidler, personlige værnemidler eller testudstyr), flyvninger med bistand inden for rammerne af EU-civilbeskyttelsesmekanismen, statslige flyvninger, flyvninger med henblik på særlige operationer som omhandlet i artikel 4 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 923/2012 (f.eks. ambulanceflyvninger) bør som hovedregel gives tilladelse til at operere til enhver tid. Et væsentligt antal medlemsstater har ikke udtrykkeligt fritaget fragtflyvninger fra deres nationale restriktioner for luftfart.
7. Europa-Kommissionen er af den opfattelse, at det generelt vil være uforholdsmæssigt at indføre flyverestriktioner i EU, som forbyder enhver form for luftfragt, eller som i praksis gør det umuligt at gennemføre sådanne flyvninger, f.eks. som følge af uberettigede restriktioner for flybesætninger om bord på luftfragtflyvninger. Sådanne flyverestriktioner vil navnlig ikke opfylde betingelserne i artikel 21 i forordning (EF) nr. 1008/2008 ⁽⁴⁾. Enhver restriktion, der er uforenelig med EU-retten, skal ophæves.

⁽⁴⁾ I henhold til artikel 21 i forordning (EF) nr. 1008/2008 kan medlemsstaterne indføre restriktioner for flyvninger inden for EU på visse strenge betingelser. Den er baseret på en vurdering fra sag til sag af de enkelte underretninger fra medlemsstaterne. Europa-Kommissionens holdning med hensyn til fragtflyvninger berører ikke den individuelle vurdering i henhold til artikel 21 af alle de restriktioner, som medlemsstaterne har gennemført.

8. Tredjelande bør ligeledes afstå fra enhver unødvendig restriktion for luftfragtoperationer af hensyn til den fælles interesse i at sikre kontinuitet i forsyningskæden for nødvendighedsvarer, herunder højt specialiserede og kritiske produkter såsom lægemidler og medicinsk udstyr. Europa-Kommissionen minder om, at restriktioner for luftfragtoperationer, som tredjelande pålægger, skal overholde det relevante internationale regelsæt som fastsat i gældende aftaler. Europa-Kommissionen vil efter de nødvendige høringer træffe alle praktiske forholdsregler for at sikre, at tredjelande overholder deres internationale forpligtelser — navnlig i forhold til Unionens luftfartsselskaber, og tilskynde tredjelande og internationale organisationer til at anvende disse principper.

2. Sikre kontinuiteten i luftfragtoperationer

Anbefalede operationelle foranstaltninger

9. I betragtning af betydningen af luftfragt og nødluftfragt, navnlig i kampen mod covid-19, og som led i EU's samlede bestræbelser på at holde de vigtigste transportstrømme i gang og opretholde forsyningskæden i hele EU opfordrer Europa-Kommissionen medlemsstaterne til at gennemføre en række operationelle foranstaltninger for at lette luftfragten og bidrage til at reducere yderligere omkostninger, idet disse ekstraordinære foranstaltninger vil være midlertidige og begrænset til covid-19-krisens varighed.
10. Disse foranstaltninger bør navnlig omfatte følgende:
 - a. i forbindelse med transport fra lande uden for EU uden ophold udstede alle nødvendige godkendelser og tilladelser, hvor det er juridisk muligt, herunder midlertidige trafikrettigheder for yderligere luftfragtoperationer, også selv om de gennemføres med passagerfly
 - b. midlertidigt ophæve eller på en fleksibel måde anvende forbud mod natflyvning eller slotrestriktioner for nødvendige luftfragtoperationer
 - c. lette anvendelsen af passagerfly til fragtflyvninger, herunder til positionering af fragtflybesætning, sundhedspersonale og enhver, der beskæftiger sig godstransport uanset transportform
 - d. sikre, at fragtflybesætninger, håndterings- og ekspeditions personale samt vedligeholdelsespersonale kvalificeres som kritisk personale i tilfælde af nedlukning eller udgangsforbud
 - e. sikre, at der, hvor det er muligt, opretholdes en tilstrækkelig fragtkapacitet, når regionale lufthavne er lukkede af økonomiske årsager, eller overveje at lade lufthavne være åbne alene for luftfragt og under alle omstændigheder sikre, at åbne lufthavne opretholder tilstrækkelig kapacitet til håndtering af luftfragt, således at der sikres rettidig behandling og levering
 - f. fritage asymptomatisk transportpersonale, herunder flybesætninger, der beskæftiger sig med varetransport, fra rejserestriktioner
 - g. fritage asymptomatisk(e) flybesætninger, fragtpersonale og lufthavnspersonale, der arbejder på rampen, fra inddæmningstiltag, hvis der er indført passende sundhedsprotokoller
 - h. give mulighed for hurtige ad hoc-fritagelser for at håndtere uforudsete situationer såsom pludselige og uforudsete nødoperationer
 - i. give rampepersonale mulighed for at udføre deres arbejde både sikkert og effektivt ved at vejlede personalet om hygiejneforanstaltninger i et luftfragtmiljø og støtte medarbejderne med passende forsyninger af hygiejneprodukter
 - j. opfordrer fragt- og ekspresluftfartsselskaber til undtagelsesvist at afsætte reservekapacitet til levering af nødvendighedsvarer, navnlig lægemidler og medicinsk udstyr samt nødforsyninger, og anvender rimelige takster for levering af sådanne forsyninger.
11. Alle de ovennævnte foranstaltninger bør gælde for både EU-borgere og tredjelandstatsborgere, hvis de er afgørende for at sikre fri fragtransport i og til EU.
12. Med hensyn til nødforanstaltninger henledes medlemsstaternes opmærksomhed på, at de skal overholde artikel 21 i forordning (EF) nr. 1008/2008, herunder underrette Kommissionen og øvrige medlemsstater. Foruden disse forpligtelser opfordres medlemsstaterne til at forhåndsanmelde alle foranstaltninger i relation til denne meddelelse til Europa-Kommissionen og alle øvrige medlemsstater samt offentliggøre disse på en sådan måde, at alle luftfragtinteresser på forhånd informeres i tilstrækkelig god tid til, at de kan tilpasse deres operationer i overensstemmelse hermed.

13. I det europæiske konkurrencenetværks fælles erklæring af 23. marts 2020 understreges det, at EU's konkurrencemyndigheder ikke aktivt vil gribe ind over for nødvendige og midlertidige foranstaltninger, der er truffet for at undgå forsyningsknaphed. Det fremgår også klart af den fælles erklæring, at konkurrencemyndighederne ikke vil tøve med at gribe ind over for luftfragtoperatører, der udnytter den nuværende situation ved at danne kartel eller misbruge deres dominerende stilling. Hvis fragt- og ekspresluftfartsselskaber anser det for nødvendigt at samarbejde om at sikre forsyningen af varer, der er knaphed på, og er i tvivl om, hvorvidt sådanne samarbejdsinitiativer er forenelige med EU's/EØS' konkurrenceregler, opfordres de til at søge uformel vejledning fra Europa-Kommissionen, EFTA-Tilsynsmyndigheden eller de berørte nationale konkurrencemyndigheder.

3. Konklusion

14. Europa-Kommissionen opfordrer alle medlemsstaterne til at gennemføre de i punkt 8-11 nævnte foranstaltninger straks.
 15. Europa-Kommissionen vil i tæt samarbejde med medlemsstaterne overveje praktiske tiltag for at tilskynde tredjelande til at anvende disse principper, herunder gennem samarbejde med Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO), de internationale luftfartspartnere og den internationale lufttransportindustri.
 16. Europa-Kommissionen vil fortsat overvåge situationen og om nødvendigt give yderligere vejledning.
-